

**MUZEJ ISTOČNE BOSNE
TUZLA**

**MUSEUM OF EAST BOSNIA
TUZLA**

**TRADICIONALNA BOSANSKA
GRADSKA SOBA**

**TUZLA, DECEMBAR-PROSINAC
1999. godine**

**MUZEJ ISTOČNE BOSNE
TUZLA**

***MUSEUM OF EAST BOSNIA
TUZLA***

IZLOŽBA

**TRADICIONALNA BOSANSKA GRADSKA
SOBA**

**TUZLA, DECEMBAR-PROSINAC
1999. godine**

Za vrijeme osmanske vlasti u Bosni i Hercegovini došlo je do prožimanja orijentalno-islamske kulture. Ova kultura imala je veliki uticaj na sve segmente života, pa i na kulturu stanovanja i način uređenja kuće. U tom periodu, enterijer bosanske gradske kuće poprima orijentalne elemente. U to vrijeme, a i kasnije namještaj u bosanskoj gradskoj kući sastojao se od nepomične musandre ugrađene duž čitavog zida sobe. U sklopu musandre nalazi se dolaf, hamandžik, zidana peć sa lončićima i dušekluk u kome se preko dana drže dušeci, jorgani, jastuci i ostala posteljina. Ispod prozora duž dva druga zida bila je sećija na kojoj se sjedilo i odmaralo. Duž zidova ispod stropa nalazile su se drvene rafe na kojima se držalo posuđe. Prostor između musandre i sećije zastirao se ćilimima. Ovako namještena soba pružala je sav potreban komfor, uglavnom je služila kao soba za goste, a po potrebi služila je i kao soba u kojoj se objedovalo i spavalo. Za vrijeme objedovanja postavljala bi se sofras ispod koje je na ćilim prostirana velika bošča kao zaštita ćilimu. Sofra ili sinija je kružnog oblika izrađena od drveta, dosta niska s četiri noge. Ponekad se umjesto sinije (sofre) upotrebljavala demirlija, velika bakarna tepsija. Uveče se iz dušekluka vadila posteljina i sterala po podu, te je tako dnevna soba pretvarana u spavaću.

Krajem 19. i početkom 20. vijeka počeo se širiti zapadnoevropski uticaj na kulturu stanovanja u Bosni i Hercegovini. Ovaj uticaj je naročito evidentan nakon austrougarske okupacije Bosne i Hercegovine.

Soba predstavljena na ovoj izložbi rađena je početkom 20. vijeka u majstorskoj radionici

Logarića u Konjicu. Namještaj sadrži bogatstvo elementa orijentalne kulture, ali je prilagođen i evropskom načinu stanovanja.

U Konjicu su se, a po ugledu na evropski namještaj počeli izrađivati pokretni ormari. Oni su se radili umjesto dolafa, a ugrađivani su u musandre. Pokretni ormari koje prezentiramo na ovoj izložbi zadržali su orijentalni stil.

Sastavni dio enterijera bosanske gradske sobe bili su i "peškuni" - stolice za sjedenje, bogato ornaentisane stilizovani geometrijskim i vegetabilnim motivima rađenim tehnikom rezbarenja. Početkom 20. vijeka osim standardnih tradicionalnih peškuna, počinju se izrađivati i "peškuni" nešto većih dimenzija koji su imali funkciju stola. Kasnije, a pod uticajem evropske kulture stanovanja u upotrebu ulaze drvene stolice sa naslonom i fotelje.

Za sjedenje i odmaranje u tradicionalnoj bosanskoj sobi koristile su se sećije koje su zastrte bogato ukrašenim serdžadama, "jambezima" i jastucima.

Na zidovima u tradicionalnoj bosanskoj gradskoj sobi ugrađivane su police i rafe različitog izgleda i veličine, a služile su za držanje raznovrsnog posuđa i drugih kućanskih predmeta izrađenih od bakra i mesinga.

Sastavni dio pokućstva u bosanskoj gradskoj sobi bilo je i posuđe izrađeno, kako smo već rekli, od bakra i mesinga. Bakarno posuđe izrađivano je u domaćim kazandžijskim radionicama, a uvoženo je i sa Istoka. U upotrebi su bili raznovrsni sahani, čase, džezve, ibrici, đugumi, leđeni, tepsije, čiraci i buhurdari. Takođe, i mangala je neizostavni predmet tradicionalne bosanske sobe uz koju se sjedilo.

IZLOŽENI EKSPONATI

1. Ormar
2. Ormar ugaoni
3. Sećija
4. Zidni ormarić
5. Rafa
6. Peškun - sto
7. Peškun - stolica, 2 kom.
8. Stolica, 2 kom.
9. Stalak, 2 kom.
10. Drvena pregrada
11. Čilim, 3 kom.
12. Luster
13. Mangala
14. Ibrik za vodu
15. Đugum
16. Leđen
17. Ibrik za kafu
18. Servis za kafu
19. Sahan, 3 kom.
20. Časa
21. Buhurdar
22. Nargila
23. Tepsija - demirlija
24. Tablja (poslužavnik), 3 kom.

**IZLOŽBA
BOSANSKA GRADSKA SOBA
POČETKOM 20. STOLJEĆA**

Autor izložbe:

Vesna ISABEGOVIĆ, kustos etnolog

Recenzent:

Prof. dr. Salih KULENOVIĆ, etnolog
muzejski savjetnik

Odgovorni urednik:

Fehim MUJANOVIĆ

U pripremi učestvovali:

radnici Muzeja istočne Bosne Tuzla

Preparatorski radovi:

Fatima GOSIĆ

Izdavač:

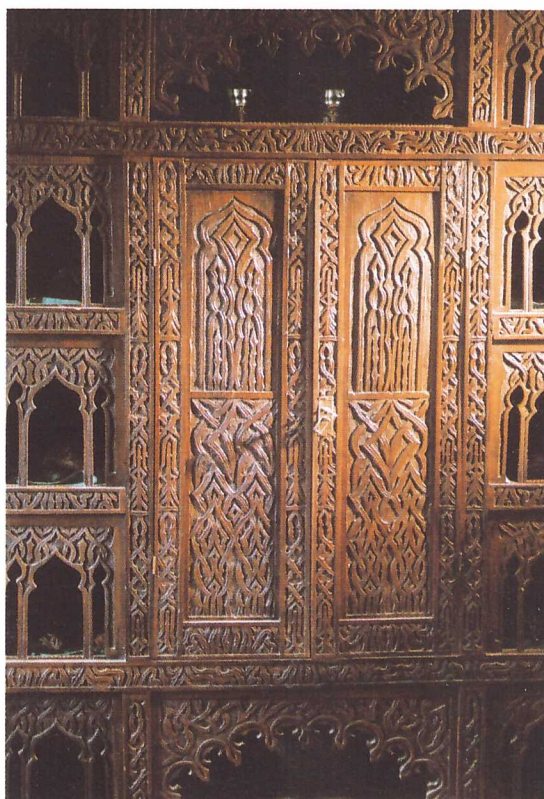
Muzej istočne Bosne Tuzla

Za izdavača:

Prof. Fehim MUJANOVIĆ, direktor

Štampa:

“PrintCom” Tuzla
Tiraž: 300 primjeraka

**SPONZOR IZLOŽBE
NAČELNIK OPĆINE TUZLA
Mr. Selim BEŠLAGIĆ**

